

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

до законопроекту згідно зі статтею 27 Бюджетного кодексу України

1. Назва законопроекту

«Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо надання державної підтримки платникам податків - суб'єктам господарювання та населенню на період здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)» (реєстр. № 4436 від 27.11.2020)», внесений народним депутатом України Холодовим А. І. та іншими.

2. Завдання законопроекту

Законопроектом, зокрема, пропонується:

- тимчасово, до 01 січня 2023 року, запровадити знижену ставку податку на додану вартість у розмірі 7 % за операціями з постачання на митній території України та ввезення на митну територію України у митному режимі імпорту продукції (товарів), що класифікується за деякими товарними позиціями (кодами) згідно з УКТ ЗЕД (всього: 44 коди та більше ніж 700 підкатегорій);

- звільнити від сплати єдиного податку фізичних осіб - підприємців 1 групи (окрім платників, які здійснюють продаж технічно складних побутових товарів, що підлягають гарантійному ремонту; деталей та приладдя для автотранспортних засобів; лікарських засобів та виробів медичного призначення; ювелірних та побутових виробів з дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органічного утворення та напівдорогоцінного каміння);

- звільнити від сплати єдиного податку фізичних осіб - підприємців 1 групи, які здійснюють вищевказані ризикові види діяльності та фізичних осіб - підприємців 2 групи, за умови встановлення та використання такими платниками реєстраторів розрахункових операцій на період з 1 грудня 2020 року до завершення карантину;

- знизити ставку єдиного податку з 3 % до 2 % для фізичних та юридичних осіб платників 3 групи, які є платниками ПДВ;

- списати суми штрафних санкцій та пені, які пов'язані з податковим боргом, у разі повного погашення сум такого боргу протягом 180 календарних днів;

- запровадити списання податкового боргу (у тому числі штрафних санкцій та пені) платників податків – фізичних осіб (резидентів), у т. ч. самозайнятих осіб або фізичних осіб-підприємців, сукупний розмір якого за усіма податками не перевищує 3060 грн. (включно);

- відстрочити до 01 січня 2022 року погашення податкового зобов'язання або боргу (з урахуванням штрафних санкцій та пені), сукупний розмір яких за усіма податками та зборами не перевищує 6120 грн., фізичним особам –

ДОКУМЕНТ СЕД Мінфін АСКОД

Сертифікат [58E2D9E7F900307B0400000099F72E008EA48300](#)

Підписувач [Воробей Світлана Іванівна](#)

Дійсний з [30.04.2020 12:26:18](#) по [30.04.2022 12:26:18](#)

Міністерство фінансів України

11120-03-3/39959 від 22.12.2020

- (резидентам) у т. ч. самозайнятим особам та фізичним особам-підприємцям;
- установити мораторій на проведення документальних та фактичних перевірок платників податків з обсягом доходу до 20 мільйонів гривень за попередній календарний рік на період з 18.03.2020 до 01.07.2021;
 - виключити з плану-графіка проведення планових документальних перевірок на 2020 рік перевірок, які мали розпочатися у період з 18 березня 2020 року;
 - зупинити перебіг строків давності для документальних та фактичних перевірок платників податків з обсягом доходу до 20 мільйонів гривень;
 - зупинити перебіг строків, встановлених: статтею 56 Кодексу (в частині процедури адміністративного оскарження); статтями 52 і 53 Кодексу щодо надання письмових індивідуальних податкових консультацій; статтями 73 і 78 Кодексу щодо надання платниками податків відповідей на запити контролюючих органів;
 - запровадити механізм надання податкового вирахування для сумлінних платників податків з обсягом доходу до 20 мільйонів гривень (включно) за попередній календарний рік на період карантину та заборони здійснення певних видів господарської діяльності.

3. Оцінка впливу на показники бюджетів

Реалізація законопроекту впливатиме на дохідну частину бюджету.

4. Вартісна величина впливу на показники бюджетів

Розробником законопроекту зазначено, що прийняття законопроекту не потребуватиме додаткових витрат із Державного бюджету України, а зменшення надходжень Державного бюджету України від надання окремих податкових стимулів та пільг буде компенсоване продовженням підприємницької діяльності тисячами малих підприємств та підприємців, залишенням робочих місць, а також збільшенням чи залишенням на сьогоднішньому рівні попиту на продукти харчування у зв'язку із зниженням їх вартості для кінцевого споживача.

Водночас слід зазначити, що у разі запровадження 7 відсотків ставки податку на додану вартість на операції з постачання на митній території України та ввезення на митну територію України у митному режимі імпорту продукції (товарів) по зазначених кодах УКТ ЗЕД недонадходження до державного бюджету з податку на додану вартість становитиме у розмірі близько 2 млрд грн на місяць.

5. Пропозиції щодо можливостей фінансового забезпечення у відповідному бюджетному періоді законопроекту у разі його прийняття

Пропозиції щодо покриття можливих втрат бюджету відсутні.

6. Пропозиції щодо відповідності законам, що регулюють бюджетні відносини

Суб'єкт права законодавчої ініціативи відповідно до статті 27 Бюджетного кодексу України зобов'язаний подати до законопроекту фінансово-економічне обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки). Авторами законопроекту таких розрахунків не надано.

7. Пропозиції щодо розгляду законопроекту

Слід зазначити, що Президентом України підписаний Закон України від 04.12.2020 № 1072-IX «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо соціальної підтримки платників податків на період здійснення обмежувальних протиепідемічних заходів, запроваджених з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» (далі – Закон № 1072), яким, зокрема, передбачено:

- не оподатковувати податком на доходи фізичних осіб та податком на прибуток підприємств доходи (матеріальну допомогу, компенсації), отримані відповідно до Закону України від 04.12.2020 № 1071-IX «Про соціальну підтримку застрахованих осіб та суб'єктів господарювання на період встановлення обмежувальних протиепідемічних заходів, запроваджених з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2»;

- звільнити платників єдиного податку першої групи від сплати цього податку за грудень 2020 року та січень - травень 2021 року;

- звільнити від нарахування, обчислення та сплати єдиного соціального внеску платників єдиного податку першої групи в частині сум, що підлягають нарахуванню, обчисленню та сплаті такими особами за періоди з 1 по 31 грудня 2020 року, з 1 по 31 січня, з 1 по 28 лютого, з 1 по 31 березня, з 1 по 30 квітня та з 1 по 31 травня 2021 року за себе, та визначити, що такі періоди включаються до страхового стажу;

- відстрочити до 29 грудня 2021 року погашення податкового боргу платників податків – фізичних осіб, у тому числі самозайнятих осіб, що у загальній сумі не перевищує 6800 гривень;

- списати пені та штрафні санкції у разі самостійної сплати платниками податків податкового боргу за основним платежем протягом 6 місяців з дня набрання чинності Законом № 1072;

- списати податковий борг (у тому числі штрафні санкції і пеню) платника податків, сукупний розмір якого за усіма податками і зборами не перевищує 3060 грн (включно).

Отже, реалізація вищевказаних податкових стимулів надасть змогу підтримати платників податків, які зазнають суттєвих втрат, внаслідок дії обмежувальних протиепідемічних заходів.

Враховуючи зазначене, вважаємо, що положення законопроекту в частині надання податкових пільг зі сплати єдиного податку, запровадження списання

податкового боргу, надання відстрочення погашення податкового зобов'язання або боргу потребують доопрацювання з урахуванням прийнятого Закону № 1072.

Щодо положення законопроекту, яким пропонується тимчасово, до 1 січня 2023 року, запровадити знижену ставку податку на додану вартість у розмірі 7 % за операціями з постачання на митній території України та ввезення на митну територію України у митному режимі імпорту продукції (товарів), що класифікується за такими товарними позиціями (кодами) згідно з УКТ ЗЕД: 0201, 0202, 0203, 0204, 0205, 0206, 0207, 0208, 0209, 0210, 0401, 0407 (у частині яєць свіжих інших), 0302, 0303, 0304, 0305, 0308, 0701, 0702 00 00 00, 0703, 0704, 0705, 0706, 0707 00, 0708, 0709, 0710, 0711, 0712, 0713, 0714, 0801, 0802, 0803, 0804, 0805, 0806, 0807, 0808, 0809, 0810, 0811, 0812, 0813, 1 1905 90 30 00 (всього: 44 коди та більше ніж 700 підкатегорій згідно з УКТ ЗЕД), зазначаємо таке.

За цими товарними позиціями відповідно до УКТ ЗЕД класифікуються: 0201 (м'ясо великої рогатої худоби, свіже або охолоджене), 0202 (м'ясо великої рогатої худоби, морожене), 0209 (свинячий жир), 0401 (молоко та вершки, незгущені та без додання цукру чи інших підсолоджувальних речовин), 0302 (риба свіжа або охолоджена), 0407 (у частині яєць свіжих інших), 0701 (картопля, свіжа або охолоджена), 0708 (бобові овочі, лущені або нелущені, свіжі або охолоджені), 0812 (плоди та горіхи, консервовані для тимчасового зберігання), 1905 90 30 00 (хлібобулочні вироби без додання меду, яєць, сиру або плодів).

Запровадження 7-відсоткової ставки податку на додану вартість призведе до недонадходження державного бюджету та можливого формування групи суб'єктів господарювання - платників податку на додану вартість, які будуть постійно отримувати бюджетне відшкодування, оскільки від'ємне значення податку на додану вартість (податковий кредит), складова якого буде формуватися як за зниженою ставкою, так і за основною ставкою (20 відсотків), а податкові зобов'язання будуть сформовані за ставкою 7 відсотків.

Тому з метою забезпечення нейтрального загального впливу на рівень доходів бюджету необхідно збалансувати зниження ставки податку на додану вартість у конкретному секторі іншими фіскальними заходами.

Діюча на сьогодні ставка податку на додану вартість у розмірі 20 %, передбачена Кодексом, відповідає середньоєвропейському рівню (15-27%) та є економічно обґрунтованою і найбільш оптимальною, а тому прийняттю рішення щодо зміни її розміру повинні передувати відповідні економічні обґрунтування та розрахунки.

Реалізація товарів кінцевому споживачеві за зниженою ставкою в умовах ринкової економіки не зменшить ціну на такі товари, а лише зменшить надходження до бюджету, що, у свою чергу, спричинить невиконання його

видаткової частини та зумовить необхідність вишукувати додаткові кошти для покриття дефіциту бюджету.

У зв'язку з цим положення законопроекту, в частині запровадження зниженої ставки податку на додану вартість у розмірі 7 % не підтримується.

Щодо запровадження механізму для податкового вирахування із суми грошових зобов'язань з податку на прибуток підприємств сумлінними платниками податків з обсягом доходу до 20 мільйонів гривень (включно) за попередній календарний рік частини суми грошових зобов'язань з податку на прибуток підприємств, сплачених у попередніх періодах, протягом періоду з 11 листопада 2021 року по 1 січня 2022 року, у випадку заборони здійснення певних видів господарської діяльності слід зазначити.

Механізм, який пропонується запровадити, передбачає вирахування середньоденної суми сплаченого за попередні періоди суми податку на прибуток підприємств за кожний день такої заборони.

Так, зокрема, це стосується вирахування із суми грошових зобов'язань з податку на прибуток підприємств платниками податку, які у попередніх звітних (податкових) періодах отримували збитки за результатами своєї діяльності та не мають можливості провести відповідний розрахунок сплаченого податку, але потребуватимуть отримання підтримки.

Запропонований механізм є складним для адміністрування податку на прибуток підприємств та таким, що потребує попереднього економічного обґрунтування для його використання.

До того ж положеннями законопроекту, що розглядається, визначений період, коли можливе вирахування частини сплачених грошових зобов'язань з податку на прибуток підприємств, який починається з 11 листопада 2021 року по 1 січня 2022 року. Встановлення такого періоду потребує додаткового обґрунтування, оскільки відповідно до пункту 137.4 статті 137 Кодексу податковими (звітними) періодами для податку на прибуток підприємств є календарні: квартал, півріччя, три квартали, рік. При цьому податкова декларація розраховується наростаючим підсумком. Податковий (звітний) період починається з першого календарного дня податкового (звітного) періоду і закінчується останнім календарним днем податкового (звітного) періоду. Тож оскільки період з 11 листопада 2021 року по 31 грудня 2021 року не є податковим (звітним) періодом, у платників податку виникатиме питання щодо порядку та можливості вирахування частини грошових зобов'язань з суми нарахованого податкового зобов'язання за цей період.

Проте щодо запропонованого механізму необхідно зауважити, що податок на прибуток підприємств в своєму механізмі розрахунку передбачає сплату податку тоді, коли платниками в результаті господарської діяльності отримується прибуток, а при отриманні збитків – враховувати їх протягом кількох років. Такий механізм дозволяє сплачувати податок на прибуток

підприємств до бюджету за умови поліпшення економічних обставин платника податку.

Отже, запровадження окремого механізму податкового вирахування із суми грошових зобов'язань з податку на прибуток підприємств частини суми грошових зобов'язань з такого податку, сплачених у попередніх періодах, ускладнить адміністрування податку як для платників, так і контролюючих органів, тому і не підтримується.

Щодо запровадження механізму для податкового вирахування із суми грошових зобов'язань з єдиного податку, податку на доходи фізичних осіб, військового збору сумлінними платниками податків з обсягом доходу до 20 мільйонів гривень (включно) за попередній календарний рік частини суми грошових зобов'язань з єдиного податку, податку на доходи фізичних осіб, військового збору, сплачених у попередніх періодах, протягом періоду з 11 листопада 2021 року по 1 січня 2022 року у випадку заборони здійснення певних видів господарської діяльності слід зазначити таке.

Щодо вирахування податку на доходи фізичних осіб, які працюють у суб'єктів господарювання, слід зазначити, що відповідно до підпункту 164.1.2 пункту 164.1 статті 164 Кодексу загальний місячний оподатковуваний дохід складається із суми оподатковуваних доходів, нарахованих (виплачених, наданих) протягом такого звітного податкового місяця.

Згідно з підпунктом 168.1.2 пункту 168.1 статті 168 Кодексу податок на доходи фізичних осіб сплачується (перераховується) до бюджету під час виплати оподаткованого доходу єдиним платіжним документом.

Отже, запровадження розрахунку із застосуванням середньоденної суми заробітної плати призведе до правової неузгодженості з підпунктом 164.1.2 пункту 164.1 статті 164 Кодексу.

Щодо вирахування єдиного податку слід зазначити, що окрім запровадженого Законом № 1072 звільнення платників єдиного податку першої групи від сплати цього податку за грудень 2020 року та січень – травень 2021 року, відповідно до підпункту 293.2 статті 293 Кодексу для платників єдиного податку першої та другої групи встановлено фіксовані ставки єдиного податку, які встановлюються сільськими, селищними, міськими радами або радами об'єднаних територіальних громад, залежно від виду господарської діяльності, з розрахунку на календарний місяць.

Отже, запропонований механізм вирахування із суми грошових зобов'язань з єдиного податку, податку на доходи фізичних осіб, військового збору з визначенням частини суми грошових зобов'язань з середньоденної суми сплачених грошових зобов'язань зі сплати податків не може бути реалізовано.

Окремо слід зазначити, що відповідно до підпункту 293.3 статті 293 Кодексу відсоткова ставка єдиного податку для платників третьої групи встановлюється від суми отриманого доходу у розмірі:

3 % доходу - у разі сплати податку на додану вартість;

5 % доходу - у разі включення податку на додану вартість до складу єдиного податку.

Тобто, у випадку введення Кабінетом Міністрів України заборони на здійснення певних видів господарської діяльності, у разі відсутності господарської діяльності зобов'язання зі сплати єдиного податку у платників третьої групи не виникають.

Таким чином, зазначені пропозиції не підтримуються.

Ураховуючи викладене, проект Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо надання державної підтримки платникам податків - суб'єктам господарювання та населенню на період здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)» (реєстр. № 4436 від 27.11.2020) не підтримується.

**Заступник Міністра
фінансів України**

Світлана ВОРОБЕЙ